GAZETA KRAKOWSKA

Nro 77.

Z KRAKOWA dnia 24 WRZEŚNIA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

List Pasterski, ogłaszaiący wielki Jubileusz w Dyecezyi Krakowskiey roku 1826, który był dnia 16 Września w Kościele Katedralnym przy rozpoczęciu Świętego Jubileuszu odczytany, iest następuiącey osnowy:

JAN PAWEŁ PAWĘŻA
WORONICZ,
Z Bożey i Stolicy Apostolskiey łaski,
Biskup Krakowski.

Całemu Duchowieństwu Swieckiemu i Zakonnemu, tudzież wszystkim wiernym Chrystusowym Dyecezyi naszey, pozdrowienie i pasterskie błogosławieństwo.

Jeżeli cenicie prawdziwie, naymilsi Bracia, imie i dostoyność Chrześciianina; ieżeli smakuiecie w ninieyszem uczestnictwie, i z niego wypływaiącem przyszłem dziedzictwie Kościoła Chrystusowego; ieżeli zdolni iesteście szczerze pomyśleć nad pierwszą i nayistotnieyszą zbawienia waszego sprawą, o którey każdy dzień i godzina ostatecznie stanowi: nie będzie wam zapewne oboiętną ta wiadomość, którą teraz urzędownie pocieszyć całą naszą Dyecezyią umocowani iesteśmy.

Naywyższy Kościoła Chrystusowego Rządca, ninieyszy Oyciec S. Leon XII. Papież, Piotra S. i władzy mu od Zbawiciela naszego powierzoney prawy następca, dokonawszy w roku zeszłym, obyczaiem poprzedników swoich wielkiego Jubileuszu w Rzymie, korzyści i dobrodzieystwa iego duchowne, rozciągnął na cały świat Chrześciiański osobną Bullą, którey wierne tłumaczenie przy ninieyszey odezwie naszey przyłączamy.

Otwieraiąc on, szafunkowi swoiemu powierzoną skarbnicę nieogarnionych wysług Odkupiciela naszego Jezusa Chrystusa i SS. sług iego, wzywa wszystkich prawowierców, iedną społeczność i rodzinę pod chorągwią Krzyża na obu końcach świata składaiących, aby każdy zadłużony sprawiedliwości Bożey, z tego nieprzebranego źródła okupu naszego, tyle z wiarą i ufnością czerpał, ile potrzeba na zgładzenie odpustem zupełnym kar doczesnych, z korzenia grzechu wylęgłych, a pod których brzemieniem niedopiero stękamy.

Nie iest mieysce w tey krótkiey odezwie rozszerzać się nad celem, duchem i pożytkami tego miłościwego lata, pięćdziesiątkiem lat oczekiwanego, które ieszcze w dziejach starego Testamentu, przez doczesne dary powszechney zgody, radości i pokoiu, wyobrażało w odległych cieniach wyższe i szlachetnieysze dobra, któremi nowy zakon Zbawiciela naszego sowicie i wiecznie rodzay ludzki obdarzyć miał.

Przypomną Wam to wszystko przepisane od nas Jubileuszowe nauki i missyie, podług możności na całą Dyecezyią rozciągnione; — teraz obowiązkiem naszym iest, oznaczyć czas i porządek tego wielkiego w Kościele Bożym Nabożeństwa, i razem warunki Bullą Oyca S. obięte w krótkości namienić, — do których ninieyszy powszechny odpust iest przywiązany.

Otwieramy nayprzód ten Jubileusz w Kościele naszym Katedralnym Krakowskim dnia 16 Września w Sobotę od nieszporów przed Niedzielą XVIII. po świątkach; w Kościele zaś Kollegialnym w Kielcach, stołecznym Województwa, dnia 30 Września, w Sobotę przed Niedzielą XX. po świątkach. Obchód ten w mieście Krakowie trwać będzie dni 30, a w Kielcach dni 15. Inne zaś miastą Obwodowe, Miechów, Stobnica, i, w mieyscu Olkusza, Pilica, równie iak znakomitsze po Dekanatach Kościoły, odległe od Obwodowych, zaczynaiąc także od dnia 30 Września, podług dogodności, i umówioney przez JXX. Dziekanów kolei, to Nabożeństwo Jubileuszowe, przynaymniey po dni pięć, w okresie półrocza Bullą Papiezką oznaczonym, obchodzić będą.— Waszey to gorliwości i staropolskiey pobożności zostawiono, znakomici owczarni moiey Dyecezyanie, abyście, w tem przedsięwzięciu, mieyscowym Pasterzom i Kapłanom waszym, do rozszerzenia znaiomości Boga oyców waszych, szlachetnym przykładem i całą możnością dopomagali. Niech domowniey wasi uwierzą sercem tey prawdzie, *że nie ma tam dobra, gdzie nie ma wiadomości Boga*; — niech się zastanowią nad tym wyrokiem Zbawiciela naszego: *co pomoże człowiekowi, choćby cały świat pozyskał, skoro duszę swą zatraci*: niech to Królestwo duchowne Jezusa Chrystusa, o którego przyyście dziatki wasze, przy kolebkach, Oyca w Niebiesiech błagaią, na nowo wzrośnie i rozkwitnie między nami, — a zapewne, ani siebie, ani domów waszych, w opływie błogosławieństwa Bożego, nie poznacie.

Przystępuiąc teraz do wyiaśnienia warunków, które Oyciec S. do otrzymania tego Jubileuszowego odpustu wyraźnie zastrzegł, ile one na pozór zdaią się bydź zwyczayne i innym odpustom wspólne, tyle ich duchą i obszernieyszego zamiaru zgłębiać należy. Pierwszy z nich iest, szczere poiednanie się z Bogiem przez sakramentalną spowiedź. O jleż ich w życiu waszem uczyniliście! Ale zastanowcie się w taynikach uciszonego serca, czy w tey naprzykład godzinie, gotowi iesteście bezpiecznie stanąć przed niepomylnym Trybunałem Boga sprawiedliwego, przed którym nietylko szereg każdodziennych czynów waszych, ale iedno pomyślenie i słowo wymówione, na szali świętości przeważane będzie. Poyrzyycie na te, ukryte może, w głębi sumienia smoki i gady, zgubą waszą ziewaiące, które w dorywczych i zwyczaynych spowiedziach, spokoyność waszą uśpiły; kiedyż się ich przelękniecie? kiedy z tych więzów i okowów piekielnych wywikłacie? W tym celu ninieyszy Jubileusz, nie nakazuie wprawdzie, ale radzi i środki podaie do zabezpieczenia sumienia powszechną z całego życia spowiedzią; w tym celu poprzedzaią zasadowe wiary naszey nauki, które duch Boży, w niewymowney prostocie posłanników swoich, ogniem czucia i przelęknienia zapala; w tym celu zgromadzamy Wam zewsząd doświadczeńszych sumienia powierników, zaspokoyców, poradców i razem obszernieyszą upoważnionych władzą rozgrzeszenia Was od wszystkich naycięższych grzechów, które w innym czasię samey Swiętey Stolicy Apostolskiey do rozwiązania są zachowane. Odmówicież sobie trochę pracy i ochoty do przygotowania się do tego, może ostatniego w życiu waszem odetchnienia? Czy Was może mniemane zawstydzenie i poniżenie od niego zatrzyma? Cóż lepiey, czy przed nędznym człowiekiem całą nędzotę odkryć, aby ią w kilku słowach po bożemu zmazał, i pierwotną niewinności szatę przyodział: czy lada dzień w grzechu zamarłszy, w obliczu Nieba i Ziemi takiemi się pokazać, za iakich Nas cała wieczność wyświecać będzie.

Drugi warunek do dostąpienia Jubileuszowego Odpustu iest: przystąpienie do Komunii S. połączone z odnowieniem Ducha i życia Chrześciiańskiego. Ale któż serce człowieka od Boga odwrócone, i śmiertelnym morem przejęte, razem odnowić i przetworzyć zdoła, iesli nie ten Pan, który zapowiada— *kto pożywa ciała mego i pije krew moią: we mnie mieszka a ia w nim — ten żyć będzie i ia go wskrzeszę w dzień ostateczny*. Aby więc z goretszem przygotowaniem i skupieniem Ducha to uczestnictwo taiemnic Swiętych następowało: życzeniem iest naszem, aby wierni przyięli Kommuniią Swiętą w tych Kościołach, gdzie stacye i nauki Jubileuszowe odprawiać się będą.

Trzeci warunek dostąpienia Jubileuszu iest; nawiedzanie przez piętnaście dni ciągłych lub przerywanych, czterech wyznaczonych od nas Kościołów. Obowiązek ten zastępuie teraz, owe pierwotnych Chrześcian pielgrzymki do grobu SS. Apostołów Piotra i Pawła, którzy w dawney Stolicy Swiata na gruzach błędu i bałwochwalstwa pierwszy

sztandar Zbawienia rodzaiu ludzkiego zaszczepili.

Możeż bydź to lekkie utrudzenie ciała odpowiednem zadość uczynieniem za tyle niecnych i przestępnych czynów, z których każdy, pokutą niezgładzony, podług wyroków Religii, nieugaszonym pożarem iest zagrożony?

Korzystaymyż z czasu litości i miłosierdzia, składaiąc przed ich Ołtarzem pokorę i skruchę, w odmówieniu pięć razy *modlitwy Pańskiey z pozdrowieniem Anielskiem* i raz *składu Apostolskiego*.

Pierwsza ta i codzienna modlitwa Kościoła S. niech błaga o podwyższenie Kościoła Katolickiego, o zachowanie praw iego świętych, odwrócenie błędów i niedowiarstwa, poprawę obyczaiów, o pokóy i zgodę między Panami Chrześciiańskiemi, i razem oddalenie od nas wszelkich nieszczęść niepoprawnym ludom zapowiedzianych. Umieiący cytać, mogą przócz tego, przed każdym ołtarzem maiącym napis *Ołtarz Jubileuszowy*, odmawiać osobne modlitwy z dziełka, dla użytku wiernych, na czas Jubileuszu wydanego.

Na ten koniec wyznaczyliśmy w Krakowie cztery następuiące Kościoły: Kościół nasz katedralny, Kościół parafialny Panny *Maryi*, Kościół S. *Piotra*, Kościół S. *Anny*.

Co się tyczy innych w Dyecezyi kościołów, będą przez mieyscowych Pasterzów urządzone Ołtarze i stacyie napisami oznaczone, do których dopełnienie tego warunku Jubileuszowego przywięzuiemy.

Rozważaiąc słowa Zbawiciela naszego, *że gdzie dwoch albo trzech w imie iego iest zgromadzonych, tam się i on w posrodku nich znayduie;* przekonani, że publiczne i okazałe wyznanie wiary, i oddanie czci Naywyższemu Panu, iest długiem i hołdem narodu, który iestestwa swoiego od Religii nie rozłącza; że przykłady wyższych są zbudowaniem i prawidłem niższych: pragnieniem iest naszem, aby wierni Dyecezyi naszey, iednocząc serca i pobożne swe chęci, w licznieyszem zgromadzeniu, ten warunek odwiedzania Kościołów, z połączeniem modłów gorących uświęcili. W tym celu, dla tych wszystkich, którzy obchody Kościołów odbywać będą *processyonalnie*, liczbę tychże obchodów rozciągnioną na dni pietnaście, zamieniamy na dni trzy.

Równie, maiąc wyrozumienie na osobiste każdego położenie, udzieloną nam Władzą, pozwalamy; aby przybywaiący z dalszych okolic na Jubileusz do Krakowa i Kielc, skoro dla ważnych przeszkód nie mogą obecnymi bydź tamże przez cały czas trwać maiącego Nabożeństwa, rzeczone stacyie odbydź mogli w czasie missyy.

Upoważniamy Spowiedników, aby dla ludzi starych, ubogich, iako też, dla robot lub ważnych interessów, nie mogących zwiedzać Kościołów przez pietnaście dni, zmnieyszać mogli ich liczbę, a w przypadku zupełney niemożności dopełnienia tego warunku, w iakim zostaią chorzy; kalecy i więźniowie, zobowiązać tylko do odmawiania przez pietnaście dni przepisanych modlitw, na mieyscu w którem zostaią, lub też zamienić warunek ten na inne pobożne uczynki.

Panny zakonne, iako też i świeckie, biorące edukacyią po klasztorach wraz ze służebnicami, zamiast czterech kościołów, mogą nie schodząc z chóru zakonnego, nawiedzić ołtarz wielki, i inne trzy ołtarze będące na kurytarzu, lub obrazy tamże zawieszone, i przed niemi odmówić przepisane modlitwy.

Macie tedy, wierni w Chrystusie, wyiaśnione warunki do dostąpienia zupełnego odpustu kar doczesnych, które po zgładzeniu grzechów i odpuszczeniu kar wiecznych przez Sakrament pokuty świętey, zostaią do wypłacenia sprawiedliwości Boskiey.

I więc że to całe zkwitowanie kar pokutniczych, które pierwotne wieki Kościoła tylą prawami opisały? Przestałże Bóg bydź sprawiedliwym, dla tego, że go więcey obraziliśmy? — Jest On nieodmienny; ale litość i miłosierdzie Jego, może iuż tylko do tych dni pozwolonego nam teraz miłościwego lata iest przywiązana.

Nie mniemaycie Bracia naymilsi, aby pożytek wynikaiący z odpuszczenia kar doczesnych, był iedynym celem niniejszego nabożeństwa. Nacóżby się przydała ta hoyność Stolicy Apostolskiey, gdybyśmy nadmiarem nieszczęść nie poprawiwszy życia, popaść mieli w dawnych grzechów nałogi, nad któremi tak długo ciężyła kara wiecznego zatracenia. Czytacie w przyłączoney tu Bulli Oyca S., z iakim żarliwości zapałem, podnosząc głos Apostolski, ten powszechny Oyciec Chrześciiaństwa, wzywa, prosi, napo-

)2(

mina Was do poiednania się z Bogiem i uniknienia przyszłego gniewu Boskiego; z iakim duchem wieszczym wskazuie mściwą rękę Boga, ieśli na głos iego powolnych serc nie przyniesiecie w ofierze. Tym to ożywieni duchem, my, poiedynczy Pasterze, dzieląc wspólną z nim troskliwość o dobro Kościoła, i boleiąc nad upadkiem czci Boskiey, prosiemy i zaklinamy Was przez miłość waszego zbawienia, przez naydroższą ofiarę krwi Zbawiciela, dla okupu dusz waszych przelaney, abyście nie brali na próżno łaski Boskiey i z niey czynili godne owoce pokuty.

Jękniymy z żalem na widok oswoionych występków, których wezbrany potok, porywaiąc wszystko co go otacza, silnym popędem nas samych unosi na przepaść! Wiara święta, ten dar Niebios i ciągły przedmiot troskliwości oyców waszych, godło ich sławy i czynów nayznakomitszych, ostygłszy w sercach, dała mieysce zgubney oboiętności, która wyobrażenia błędu i prawdy razem zmieszawszy, żywioł prawego życia żałośnie domarza. Imie Pańskie, na które, podług wyroków pisma Bożego, upadać ma wielkie Kolano niebieskie, ziemskie i piekielne; którego iedno wezwanie długo było świadectwem niezawodney prawdy i rękoymią pokoiu, dzisiay tylą przeniewierstwy i krzywoprzysięztwem sponiewierane, świętokradzkiey igraszki stało się przedmiotem. Swięte i zaprzysiężone związki małżeńskie, znamionuiące nierozłączną iedność Chrystusa z Kościołem; stawszy się podnietą nieposkromnioney żądzy, stały się źródłem publicznych zgorszeń i tylu nieszczęść żyiących i następnych rodzin. Swiątynie Pańskie, pobożnych przodkow nakładem wzniesione, smutnie do upakku nachylone, nie widzą ich potomków w swym obrębie. Ubogi tylko lud, obległszy ołtarze, wznosi do Boga zapracowane ręce, gdy inni nie swoią wielkością dumni, wzgardziwszy dawcą wszelkiego dobra, odbiegli świętych iego przybytków. Dni święte czci Boskiey poświęcone, ten hołd poddaństwa Stwórcy należny, oddany iest nikczemnym zyskom i niewdzięczney pracy; bezbożność, celem podkopania Religii w samych iey zasadach i skażenia obyczaiów we wszystkich stronach, rozsiała pisma oznaczone piętnem bezwierstwa i zepsucia. Jakże mało iest takich, którzy przewiduią zgubne ich skutki! Z tey to trucizny piie napóy niebaczna młodzież, który krótkie pasmo iey życia w oczach nieczułych rodziców przecina.

Taki obraz dni naszych stawiąc obok wzoru pierwszych Chrześciian, iak nie boleć nad taką różnicą! Szczęśliwe czasy, w których sama śmierć i wyszukane męki, nie zdołały sprowadzić wiernych z drogi cnoty! a my, późne ich potomki, wyznawcy tegoż Boga i Zbawiciela, nigdyż do niego nie wrócim? długoż nowe na nas klęski wywoływać będziem?

Przy tylu więc pomocach, przy tak dogodney porze, na którą próżnoby kto czekał w dalszym ciągu życia, poznawszy smutnem doświadczeniem, marność rzeczy, o któreście się ubiegali z ofiarą sumienia, wznieście do Nieba łzami obciążone oczy, powróćcie do Boga, który sam ieden pocieszyć Was może. Wyżsi nad ducha czasu, ożywicie stygnącą między wami wiarę, i ią okażecie nietylko w słowach, ale w uczynkach, dopełniaiąc Boskie i ludzkie prawa. Kto cudzą własność trzyma, niech ią powróci; kto skrzywdził bliźniego złą radą, oszukaniem, podstępem, niech krzywdę nagrodzi; kto namową, przykładem, lub pismem kogo zgorszył, niech zgorszenie naprawi; kto gniewem i zemstą do drugiego pała, niech się z nim dla miłości Chrystusa poiedna. Wierni Monarsze, posłuszni Kościołowi, pilni, sprawiedliwi i przystępni w urzędzie, stali w małżeństwie, cudzego nie chciwi, rzetelni w słowie, litośni dla biednych, uczynni dla wszystkich, wolni od zemsty i obłudy, odnowicie przykłady pierwszych Chrześciian i pamiętnych przodków waszych, którzy tylo wieków w błogosławieństwie Bożem opływali.

Kończemy tę Pasterską Odezwę naszą, prosząc Was, wierni w Chrystusie, abyście przed tron miłosierdzia Boskiego zanosili rązem gorące modły, za szczęśliwe rządzenie Kościołem Bożym Oyca S. *Leona XII.*, za błogie i naydłuższe panowanie Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla naszego Mikołaia I., za pomyślność kraiu, za nas nakoniec, którzy za każdego z Was damy liczbę Bogu. Przy czem, wszystkim Błogosławieństwo Pasterskie udzielamy, i list ten po wszystkich parafiiach i Kościołach rozesłać i odczytać, Urzędom naszym polecamy.

Dan w Warszawie d. 20 Sierpnia 1826 r.

Jan Paweł Biskup. (L. S.)

Z Warszawy d. 15 Września.

Dnia 11 b. m. iako w uroczystość Imienin J. C. Mci W. Xięcia Alexandra, Następcy Tronu, oraz Urodzin W. Xiężniczki Olgi, odbyło się nabożeństwo w Kościele S. Krzyża. Celebrował JW. JX. Manugiewicz, Biskup Augustowski, w obecności JW. Prymasa, tudzież JWW. Prezesa Rady Administracyyney, Senatorów, Ministrów, Urzędników i Władz wszelkich. Wieczorem oświecono domy Rządowe i obywatelskie.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
MIKOŁAIA I.
Cesarza Wszech Rossyy, Króla Polskiego
&c. &c. &c.

Rada Administracyyna Królestwa.

W skutku przedstawienia Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi Rada Administracyyna ninieyszem postanawiła i postanawia:

Artykuł I. Zatwierdza połączenie miasta Starey i Nowey Częstochowy w iedno miasto.

Art: 2. Nadaie miastu Częstochowie prawa i prerogatywy, iakie z mocy postanowienia z dnia 30 Maia 1818 roku służą miastom stołecznym Woiewództw. W skutku czego Urząd Municypalny miasta Częstochowy składać się będzie z Prezydenta i Radnych, których liczbę stosownie do potrzeby Kommissyia Rządowa Spraw Wewnętrznych i Policyi oznaczy.

Art: 3. Ogłoszenie i wykonanie niniey-szego postanowienia, które w Dzienniku Praw ma bydź umieszczone, Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi poleconem zostaie.

Działo się na posiedzeniu Rady Administracyyney w Warszawie dnia 19 Sierpnia 1826 roku.

Minister Stanu Prezyduiący:
(podpisano) W. *Sobolewski.*

Minister Spraw Wewn:
i Policyi,
(podpis:) T. *Mostowski.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Za zgodność:
Sekr: Jlny Kom: Rz: Spraw Wew: i Pol:
Aug: *Karski.*

Z Moskwy d. 13 Sierpnia d. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

NN. Cesarz i Cesarzowe równie iak wszyscy członkowie N. Familii Cesarskiey, są w dobrem zdrowiu.

Dziś po południu NN. Cesarz i Cesarzowa Matka, raczyli zwiedzić Szpitale Pawłowski i Galicynski.

Wieczorem było liczne zgromadzenie u Xiążęcia Deyonshire.

Wczoray z rana, grenadyerowie 5go korpusu piechoty i 1wsza dywizyia Ułanów, odprawili obroty przed N. Cesarzem. Znaydowali się na nich nadzwyczayni Posłowie i wszyscy officerowie zagraniczni, należący do ich orszaków.

Wieczorem dnia 11 b. m. było u Marszałka Xiążęcia Raguzy liczne zgromadzenie, które J. K. M. Xiążę Pruski Karol obecnością swoią zaszczycił. Wspomniony Marszałek, Xiążę Devonschire i Poseł Francuzki Hrabia de la Ferronays, dawali w osobnych dniach wieczory.

— Dnia 15. —

J. C. Mość Cesarzewicz i Wielki Xiążę Konstanty przybył wczoray do tuteyszey stolicy o godzinie 11stey z rana. Wysiadł w pałacu Kremlińskim.

Dziś była parada na placu Kremlińskim w obecności N. Cesarza i JJ. CC. Mości Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego i Wielkiego Xiążęcia Michała. Z powodu uroczystości Wniebowzięcia, plac i okolice Kościoła katedralnego Wniebowzięcia, napełnione były niezmiernym tłumem ludu.

NN. Cesarz i Cesarzowa Matka, oraz JJ. CC. Mości Cesarzewicz i Wielki Xiążę Michał, tudzież Wielka Xiężna Helena, znaydowali się dziś na nabożeństwie w Kościele katedralnym Wniebowzięcia.

Z *Petersburga d.* 20 *Sierpnia d. K.*

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

O liczbie podróżnych, którzy się udali do Moskwy na uroczystość koronacyi, sądzić można z czynności, iaka panowała na gościńcu z Petersburga. Lubo na każdey stacyi pocztowey znayduie się 500 koni Jemszczyków, musiano iednak przydać ich ieszcze 300, aby wystarczyło dla poiazdów. Sami Posłowie zagraniczni potrzebowali ich 307. Od dnia 5 Lipca do 1 b. m. Jemszczykowie i włościanie, którzy dostarczyli koni, zyskali więcey, aniżeli pospolicie zarabiaią w całym roku.

Rapporta Jenerała Jermołowa dowodzącego w Georgii, doniosły o wtargnieniu Persów w kilku mieyscach kraiu Rossyyskiego. Pierwsze te wiadomości, przesłane na prędce, nie dozwalaią ieszcze rozeznać charakteru tey napaści. Jestże on skutkiem publicznych mów fanatycznych, które od nieiakiego czasu miewano w Persyi, i które zdaią się tam wzniecać wielkie wzburzenie? Czylić rozmaite ludy sąsiedzkie przy naszych granicach uległy tey skłonności do łotrostwa i rabunku, która nie przestaie niemi powodować? Czyliż naczelnicy ich sprzyiali tym poruszeniom? czyliż nie mogli ich powściągnąć? lub nakoniec, czyliż ten napad, tak niesprawiedliwy, tak raptowny, mamy przypisać samemu dworowi Perskiemu? Czyliż dwór ten mógł był do tego stopnia gwałcić pokóy i wiarę zaręczaiących go traktatów? Czyliż nagle postanowił uderzyć na nas bez przyczyny, równie iak bez celu? Takie się pytania przedstawiaią; lecz rząd nie może ieszcze ich rozstrzygnąć. — Zobopólne korzyści zapewnione Rossyi i Persyi traktatem Gulistańskim, stosunki wzaiemnie życzliwe, utworzone między temi Państwami od czasu zawarcia wspomnionego aktu, brak wszelkiego powodu do ważney zatargi, wysłanie Jenerała Maiora Xcia Menżykowa do Szacha z doniesieniem mu o wstąpieniu na tron N. Cesarza Jmci, i poleceniem umocnienia związków przyiaźni i dobrego sąsiedztwa między dwoma kraiami, przyięcie, iakiego doznał przybywaiąc na ziemię Perską; względy, iakie mu okazano; zapewnienia przyiacielskie oświadczone przez przyszłego dziedzica korony Perskiey; wszystko to czyniło nadzieię ciągłego pokoiu; wszystko zdawało się wróżyć iego utwierdzenie i trwałość. Żeby na to poselstwo dwór Teherański odpowiedział niespodziewanym napadem, żeby po tych zapewnieniach rozpoczynał niezwłocznie woynę, bez wytłumaczenia i bez poprzedniczego wypowiedzenia, bez pozoru nawet, któryby ią mógł usprawiedliwiać, iest to wypadkiem tak obcym, iż rząd Cesarski niemógłby mu dawać wiary, nie odebrawszy zupełnego potwierdzenia i dowodu urzędowego. Tak więc, gdy Jenerał Jermołow otrzymał rozkaz od-

parcia siły siłą, i oczyszczenia granic naszych z hord, które śmiały ie naruszać, tymczasem z drugiey strony domagano się uroczystego zadosyć uczynienia od Szacha Perskiego. Rossyia wyciąga od tego Xiążęcia, aby w przeciągu pięciu dni oddalił i przykładnie ukarał dowodcę, który pierwszy zgwałcił iey granice. Jeśliby nad wszelkie oczekiwanie, takowe zadosyć uczynienie nie nastąpiło, Jenerał Jermołow udałby się zaraz na przód; działania iego byłyby zaczepne; sprawiedliwość naszey sprawy zaręczyłaby orężowi naszemu opiekę Boską, i ukaranie byłoby tak przerażaiące, iak obraza była wiarołomną i zuchwałą. — Publiczność (pisze nakoniec Dziennik Petersburgski) zostaie regularnie z ścisłą dokładnością uwiadomiona o wszystkiem, co mieć będzie związek ze stanem rzeczy od strony Persyi.

Z Paryża d. 9 Września.

Zapowiadaią zwołanie Izb prawodawczych na 13 Grudnia r. b.

P. Barbosa, sekretarz Portugalskiego poselstwa w Hadze, przybył tu we wtorek i sprawować tymczasowo będzie interessa tego kraiu, gdyż, iak wiadomo, dotychczasowy Poseł P. Mello-Breyner, powołany został na Ministra sprawiedliwości.

Z rozkazu naywyższego handlowego Biòra drukowane tu są wszystkie zagraniczne celne taryffy z oznaczaiącemi one ustawami. Wydrukowano iuż kraiów południowey Ameryki i następuią Angielska i pòłnocney Ameryki.

Baron Krüdener, sprawuiący w Szwaycaryi Ces. Rossyyskie interessa, udaie się w tymże zaszczycie do Washingtonu.

Miasto i okolice Riom dnia 30 z. m. nawiedził okropny wichrowy wylew wody. Rzeka wzniosła się w kwadransie do 12 stopni, porywała drzewa, poobalała mury i pozabierała ludzi. Dotąd znaleziono 26 zwłoków. Jeden z furmanòw, który uwiesił się u okna i trzymał w zębach dwòchletnią còrkę, ktòrą utraciwszy siły, upuścić musiał i w bałwanach wody zginęła. Oyciec uratowany został. Szkodę podaią do miliiona franków.

Na mocy ostatniego traktatu z Brazyliią P. Pereira-Sadre przybył iako Cesarski Konsul przed kilku dniami do Hawru.

Fregata Sekwana, ktòra zawiozła do Rio-Janeiro Barona Chabrol, powiozła także iako handlowych naszych Ajentów P. Chaumette-Desfaussés do Limy, a P. Delafort do Valpairoso.

N. Król uznał Północno-Amerykańskiego pisarza romansòw Cooper jeneralnym Konsulem Ziednoczonych Stanów w Lionie.

Na gruncie miasteczka Martres, w departamencie wyższey Garony, znaleziono niektóre starożytne zabytki, iako to marmurowe posągi Serapisa, Herkulesa, i t. d.

Xżę dziedziczny Oldenburgski przybył tu z Moguncyi.

Podług naynowszych doniesień z Port-au-Prince po przybyciu tam korwety Isis załatwione zostały wszelkie zawady względem handlowego traktatu między Francyią i Haity.

Z Madrytu d. 28 Sierpnia.

Rząd Portugalski zażądał urzędownie od naszego wydania zbiegłych do Hiszpanii żołnierzy swoich, i otrzymał odpowiedź, iż odesłanemi będą, skoro Portugaliia wypędzi z kraiów swoich znayduiących się tam Hiszpańskich liberalistów. Potem rozkazał rząd Portugalski podać notę, w ktòrey nie wspomniał iuż nic o żołnierzach, ale żądał tylko wydania sobie broni, iako zbiegom odebraney.

Gdy drugie to żądanie przez radę Ministrów roztrząśnione zostało, wydał Minister woienny rozkaz do wydania upoważnionemu do tego Portugalskiemu Kommissarzowi rzeczoney broni.

Przed trzema tygodniami przybył tu kommissarz Portugalski dla odebrania od Xiężny Beiry przysięgi na konstytucyią. Jeżeli Xiężna odmówi takowey przysięgi, tedy utraci posiadłości swoie w Portugalii.

Osiedli tu Portugalczykowie powołanemi zostali przez dzisieyszą tuteyszą Gazetę do stawienia się do Posła Portugalskiego, który udzieli im rozporządzenie ich rządu. To tycze się bezwątpienia zaprzysiężenia konstytucyi.

Król napomniał zakon trudniący się wykupem Chrześciian z niewoli Tureckiey (Trynitarzów) aby dopełniał naygorliwiey powołania swoiego; rozkaz ten tycze się zapewne Greków.

Z Londynu d 6 Września.

W przeszłą sobotę odbyła się rada gabinetowa na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie. — Wczoray nadeszły pisma od naszych Posłów z Madrytu, Paryża i Wiednia.

Gazeta Londyńska zawiera zawarty dnia 24 Lutego i zatwierdzony przez Króla Awy traktat kończący woynę z Birmanami. Wymienione są w niem wszystkie prowincyie, które ten Monarcha Anglii ustąpił, tudzież pieniężne wynagrodzenie kosztów tey woyny.

Na wczorayszym zbożowym targu w Marklam spadła cena kwarteru owsa, z powodu dozwolonego wprowadzania go z zagranicy, na 6 szylingów, i sądzą powszechnie iż Ministrowie w przyszłym Parlamencie wniosą wolne raz na zawsze wprowadzanie wszelkich gatunków zagranicznego zboża za opłatą celną, iak n. p. po 12 szylingów od kwarteru pszenicy, a tak upadnie obmierzła większey części narodu ustawa zbożowa.

Dokońca Sierpnia wprowadzono do Anglii o 137,000 worów bawełny mniey, niżeli w roku zeszłym w tym przeciągu czasu.

W 10 ostatnich latach od 1825 wypożyczyła Angliia za granicę summę 88 mill. 641,807 Fs. z których około 23 mill. poszło do południowey Ameryki.

Składki dla nędznych robotników idą teraz bardzo opieszale; dotąd nie zebrano iak 129,741 Fs.

W Irlandyi tak drogie teraz są ziemniaki, iż Gazety zalecaią maiętnieyszym osobom, aby ich zupełnie zaniechały, żeby ich nie zdrożać dla ubogiey klassy ludu.

List z Gibraltaru wyraża: Korsarze Kolumbiyscy zniszczyli zupełnie podbrzeżny handel Hiszpański. Jeden z nich stoi w tuteyszey ciaśninie, i gdy kotwicę podniesie czynią toż samo trzy woienne Hiszpańskie okręty. Kolumbiyski okręt oczekuie posiłku i może nastąpi potyczka.

Lord Cochrane zabawił dla niedokładnych machin na swoim parowym okręcie blisko 6 tygodni w Cagliari.

Prawie na wszystkich Zachodnio-Indyyskich Angielskich wyspach bardzo obficie zrodziła się tego lata kawa i cukier, i nie słychać nigdzie o niespokoyności Murzynów.

Z Brazylii mamy wiadomość, że Poseł nasz, Lord Ponsonby, stara się usilnie przywrócić pokóy między Brazylią i Buenos-Ayres, lecz Cesarz niechce o nim słyszeć. Woyna ta bardzo wiele iuż kosztuie i prowincyia Rio musi sama te koszta znosić, gdyż Bahia i północne prowincyie nie chcą się wcale do nich przykładać.

DODATEK DO № 77. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 24 WRZEŚNIA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Wrześ:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god: 7	27 5, 818	† 9. 2	81	Pułnocny Słaby	Pogoda	
	12	„ 5, 717	†18. 2	69	Połud: Ws: Słaby	Słońce z Chmur:	
19.	3	„ 5, 368	†20. 4	67	„ „	„	
	9	„ 5, 666	†12. 8	76	„ „	Chmury	
	7	27 4, 311	†12. 2	77	Wschod: Sredni	Pochmurno	
20.	12	„ 3, 555	†12. 9	77	„ „	„	
	3	„ 2, 804	†12. 0	77	„ Słaby	„	
	9	„ 1, 486	†11. 8	79	„ „	„	
	7	27 0, 530	† 8. 8	78	Pułnocny Sredni	Pochmurno	W nocy deszcz.
21.	12	„ 1, 714	† 4. 5	75	„ Wicher	„	Deszcz z gradem.
	3	„ 2, 462	† 8. 0	68	„ „	„	
	9	„ 4, 273	† 4. 0	80	„ Sredni	Pogoda	
	7	27 5, 230	† 2. 4	79	Połud Za: Mocny	Pochmurno	
22.	12	„ 5, 982	† 7. 4	67	„ „	Słońce z Cmur:	
	3	„ 5, 884	† 8. 7	63	„ „	„	
	9	„ 6, 440	† 4. 4	72	„ Sredni	Pogoda	

J. Steczkowski, Zast: A. O.

Z Londynu d 9 Września,

Narady dyplomatyczne odbywaią się tu ciągle. Dnia 6 Minister Canning rozmawiał i układał się przez cały dzień z zagranicznemi Ambassadorami i Posłami, z Hiszpańskim, Pruskim, Brazyliyskim, Kolumbiyskim, Ha-

Przy zaczenaiącey się kwartalney prenumeracie na Gazetę Krakowską od 1go Października 1826. Redakcyia uprasza Życzących ią trzymać o wcześnie się zgłaszanie.

nowerskim, i t. d. Onegday zaś z Francuzkiem, Austryiackim i Portugalskiem, ą wczoray z Rossyyskim.

Wczoray nadeszły pisma od naszych Posłów w Niderlandach, Paryżu i Stambule.

Kanclerz skarbowy wydał w tych dniach rozkaz, iż zagraniczna wódka; która przeszło 12 miesięcy stoi w składach celnych może bydź za opłatą celną na wewnętrzną potrzebę wypuszczoną.

Od 4 b. m. wprowadzono tu z zagranicy 10,000 kwarterów pszenicy, 6230 kwarterów ięczmienia, 28,750 kwarterów owsa i 6000 worów mąki. Do Leith wprowadzono także wiele zboża.

Utrzymuie się dotąd wieść, że na mieysce dotychczasowego Vicekróla Irlandyi kto inny będzie mianowany. Gazeta Glob zapewnia, że stronnicy i przeciwnicy Katolików w gabinecie Angielskim bliscy są poróżnienia się z sobą.

Trzęsienie ziemi, które czuć się niedawno dało w Bogota, zrządzić miało do pół milliona szkody. — Naynowsze doniesienia z La Guaira pod d. 12 Lipca opisuią stan Wenezueli iako zupełnie zaspokaiaiący. Wielu zdaią się poznawać szkodliwość przedsięwziętego przeciw konstytucyi kroku; wszystkie zaś stronnictwa oczekuią z niecierpliwością przybycia Boliwara.

W Limie rostrzelany został dnia 15 Kwietnia Hr. San Domas. Był on Ministrem wojennym i morskim za prezydentowstwa Torre Tagle, i Jenerałem brygady w Hiszpańskim, a potem Peruwiańskim woysku. Występkiem iego była zdrada. Wczasie gdy murzyni zbuntowali się w Callao i tę twierdzę Hiszpanom oddali, był tam dowódcą, i lubo nie podniecił tego buntu, iednak wiedział o nim na kilka dni wprzód. Gdy Hiszpanie weszli do tey twierdzy, przyłączył się do nich i stał się nayzapalczywszym nieprzyiacielem sprawy wolności. Podczas oblężenia usiłował uyść z twierdzy na okręcie, ale schwytany został przez łodzie Peruwiańskiey fregaty Prueba i do Limy zaprowadzony. Z nim rostrzelany razem zost ł dosyć poważany starzec, nazwiskiem Tiron, którego użył do swey zdradzieckiey korrespondencyi z Hiszpanami.

Z Lizbony d. 25 Sierpnia.

Xiężna Rejentka odbyła drugi przegląd woyska na równinie Urika. Znaydowała się na koniu i w mundurze woyskowym na wzór swey Babki Maryi I. Obie iey siostry towarzyszyły iey także konno. Orszak złożony z 4 do 500 znakomitszych obywateli odprowadził z głównym sztabem Rejentkę do pałacu.

Buntownicy oddanemi iuż zostali pod sąd kryminalny i wedle rozkazu Ministra sprawiedliwości maią bydź niezwłocznie osądzonemi i ukaranemi.

Rejentka pod dniem 17 Lipca wydała następuiącą uchwałę: " Odebrałam prośby od wielu officerów woyska, którzy dla politycznych mniemań wczasie demokratycznego nieładu od r. 1820 do 1823 (w którym czasie ś. p. Nayiaśnieyszy móy Oyciec odzyskał niezaprzeczone Korony swey prawa) oddalonemi zostali. Ażeby więc względ na nieszczęście z ustawami sprawiedliwości pogodzić, rozkazuię Ministrowi woiennemu, aby wyznaczył kommissyią do rozpoznania rzeczonych próśb, względem których zachowuię sobie ostateczne postanowienie. "

Dnia 18 b. m. przybył tu Angielski liniiowy okręt Ganges wiozący do Brazylii Posła Angielskiego, który nazaiutrz udał się w dalszą drogę.

Z Stambułu d. 10 Sierpnia.

Stolica nasza iest spokoyna. Urządzenie woyska i inne reformy idą spieszno. Liczę opatrzonych w przyboczną broń, bagnety i nowo umundurowanych Muzułmanów poda ą do 8000. Z rozkazu Sułtana muszą się dwa razy w tygodniu uczyć pod iego oczema musztry na łąkach przy Buiukdere, gdzie Europeyscy Posłowie maią letnie swoie mieszkanie, która ma iść pomyślnie. Rozumie się, iż powyższa liczba obeymuie tylko wyćwiczonych iuż lub ćwiczących się żołnierzy, ale zapisanych iest daleko większa. Mimo tego iednak pomiędzy niższemi klassami ludu panuie nieukontentowanie i handel ustał. Z Morei nie mamy żadnych nowin, i względem działań Kapitana Baszy przeciw Samos Porta milczy.

— Dnia 13. —

Lubo Sułtan przez nowe reformy stał się niepopularnieyszym niż kiedy, iest wszelako zwycięzcą i codziennie słychać o nowych traceniach i wygnaniach. Chorągiew Proroka, ten znak niebezpieczeństwa, zawsze iest zatchnięta na dziedzińcu Seraiu. Policyyne środki względem zamknięcia kawiarniów i szynkowniów tak dalece powiększyły niechęć pospólstwa, iż nawet dla samego Sułtana lękać się n leży naywiększego niebezpieczeństwa. Magnaci państwa, poparci przez Muftego, uczynili w tey mierze Sułtanowi przełożenia. Wysłuchał ich i rozkazał cząstkowo cofnąć przedsięwzięte środki. Inny krok Sułtana czyni większe ieszcze wrażenie. Korpus Bostangów, który z naywiększem nieukontentowaniem naypotężnieyszych rodzin miał bydź zwinięty, utrzymany teraz zostanie za poddaniem się nowem ćwiczeniom. Topschowie podali użalenie przeciw urządzeniu, że na przyszłość Turcy zarówno z Chrześciianami i Żydami podlegać maią karze kiia, a Spaasowie (prawnicy) wzbraniaią się złożyć noszoną od wybuchnienia rewolucyi Greckiey broń. Zawsze ieszcze wychodzą paszkwile przeciw Sułtanowi i Wielkiemu Wezyrowi, przez które niechętni usiłuią zrobić sobie ulgę w swoich boleściach. Z wszystkiego tego łatwo widzieć można, że spokoyność wcale ieszcze nie iest pewna. Z tem wszystkiem rząd popiera daley swoie systema, i w tey chwili z rady Wielkiego Wezyra mianowany iest Miniter policyi. Sułtan kieruie osobiście z namiętnością ćwiczeniami woyskowemi. Myślą iego iest utworzyć także korpus szlacheckiey gwardyi z 500 synów magnatów złożony, w których będzie miał razem zakład wierności ich oyców. Zgromadzono ich iuż do 100 w Seraiu, którzy razem z Następcą tronu uczą się musztry.

Z Nauplii d. 10 Lipca.

Dzisieysza rządowa Gazeta zawiera odezwę rządzącey kommissyi do wolnego ludu i gorliwych przyiacioł oyczyzny pod d. 19 Czerwca (1 Lipca) i podpisaną przez Prezesa Zaimis i Sekretarza jeneralnego Zographos, w którey wzywanemi są Grecy do dobrowolnych składek, ponieważ rząd polegać więcey nie może ani na pożyczkach, ani na zwyczaynych dochodach lub innych źródłach. Z resztą zapewnia kommissyia w tey odezwie, że Grecyia nigdy nie miała liczniey szey, zręcznieyszey i odważnieyszey siły morskiey iak teraz, iako też pewnieyszych widoków na zagraniczną pomoc. (Lorda Cochrane.) Po tey odezwie mieszkańcy Nauplii składali z nadzwyczaynym pośpiechem ofiary, w czem i obrońcy Missolongii nie byli ostatniemi. Spodziewać się należy, że i po innych miastach takiż zapał nastąpi.

Od granic Tureckich d. 31 Sierpnia.

Podług okrętowych doniesień flotty Turecka i Grecka krążą nie ustannie przed Samos i nawzaiem się uważaią. List zaś z Tulonu pod dniem 19 Sierpnia wyraża, że przybyłe tu z Archipelagu okręty udzieliły na-

stępuiącą wiadomość "Dnia 1 Sierpnia stanęliśmy przed wyspą Samos na pistoletowy wystrzał od Kapitana Baszy. Miał on pod swoiemi rozkazami flottę składaiącą się z 2 liniiowych okrętów, 7 fregat i 25 pomnieyszych okrętów osadzonych woyskiem do wylądowania na tę wyspę przeznaczonem, i kilkakrotnie żywo na Greków uderzył; lecz bohaterski odpór 30 Greckich okrętów zaymuiących naykorzystnieysze stanowiska tey wyspy zawsze iego natarcia udaremnił, chociaż tak ogromną siłą powinien ie był zniszczyć. Jeżeli Grecy z taką wytrwałością aż do końca walczyć będą, tedy uratuią Samos.,,

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest dnia 24 b. m. daną będzie po raz pierwszy Komedya Dramatyczna z niemieckiego P. Kotzebue przerobiona na francuzkie przez PP. Veiss, Jauffret i Patrat, z ięzyka francuzkiego na polski przełożona przez Aug: Glińskiego w 4 aktach: *Dway Bracia niezgodni*, czyli *Proces 15to letni.*

UWIADOMIENIE XIĘGARSKIE.

Bractwo Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie.

Dzieło pod tytułem: "Architektura obeymuiąca wszelki gatunek murowania, i budowania,, Tomów dwa, ieden z textem, drugi z ryciznami XXVIII. na miedzi w Wiedniu rytemi in folio alfabetów 50 stronnic 387 Kraków przez ś. p. X. Sebastyana Hrabi Sierakowskiego, znacznym nakładem wydane Bractwu Miłosierdzia i Bankowi Pobożnemu odkazane iest. Lubo pierwiastkowy szacunek zważaiąc na nakład nie był wygórowany, chcąc iednak zpieniężyć dzieło i przyspieszyć ubogim pomoc; Bractwo Miłosierdzia, cenę wspomnionego Dzieła, w języku ploskim iedynego za dwa tomy do kwoty Złotych polskich Trzydzieści sześć zniżyło. — Ktoby sobie życzył zakupić, uda się do kamienicy Brackiey w Ulicy Sienney pod L. 53 narożney do X. Pisarz Banku, a ten ilość exemplarzy, za wyliczeniem pieniędzy dostarczy.

W Krakowie dnia 1 Września 1826 r.

Piekarski S. B.

Paweł Bielecki, Sekr. B. M. P.

DONIESIENIA.

W dniu 26 Września r. b. o godzinie 10tey zrana w Krakowie za nową bramą na targowisku bydła rogatego odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey licytacya zatradowanych ruchomości iako to: krów trzech i kilku sztuk trzody roczniaków. *Item* w dniu 29 Września r. b. o godzinie 9tey zrana w Krakowie na Kaźmierzu w żydowskim mieście w domu pod L. 198 wydzierżawionemi zostaną dochody trzechletnie z dużey szopy na handel drzewa i węgli służącey do tegoż domu przyległey, poczynaiąc od dnia 1 Października r. b. do ostatniego Września 1829 r. Chęć dzierżawienia maiący raczą bydź w wadium złp. 40 zaopatrzeni. *Item* w dniu 29 Października r. b. o godzinie 3ciey po południu w Krakowie na Piasku w Dworku pod L. 26 odbędzie się licytacya na wydzierżawienie tegoż Dworku z ogrodem na rok ieden to iest od dnia 1go Października r. b. do ostatniego Września 1827. Warunki do dzierżawy podczas licytacyi zapublikowane zostaną.

W Krakowie dnia 22 Września 1826 roku. Henr: *Solamoński*, Kom: Sąd.

Uwiadomia się żądaiących kupna Kamienicy w Krakowie, iż iest takowa do sprzedania z stayniami sklepionemi i mieyscem na powozy. Dowiedzieć się można o sprzedaiącym w Redakcyi Gazety Krakowskiey.

WEZWANIE II.

Z polecenia Trybunału I. Instancyi W. z O. M. Krakowa dnia 10 Sierpnia r. b. do Nru 1571 wydanego a dnia 5 b. m. odebranego, podpisany wzywa 1) JW. Katarzynę z Grodzickich 1. voto Bystrzonowską 2. Grodzicką; 2) W. Antoniego Grabowskiego; 3) P. Jakóba Soieńskiego i 4) Star: Abrahama Joskowicza Wierzycieli z zamieszkania niewiadomych, aby w ciągu Sześciu Miesięcy zgłosili się z dowodami do tegoż Trybunału w celu podniesienia z Depozytu przypadaiących im kwot z podziału massy kredalney W. Wacława Grodzickiego, iako to: 1) 477 Zł. 28 gr. 2) 128 Zł. 6 4/5 gr. 3) 30 Złp. 1 gr. i 4) 19 Złp. 3 1/2 gr. w Szeynach czyli Walucie Wiedeńskiey, a to tem pewniey, iż w razie niezgłoszenia się, takowe kwoty lub z nich niepodniesione skarbowi publicznemu zostaną przyznane. — W Krakowie dnia 15 Września 1826 r.

Onufry Męciński, Kurator.